

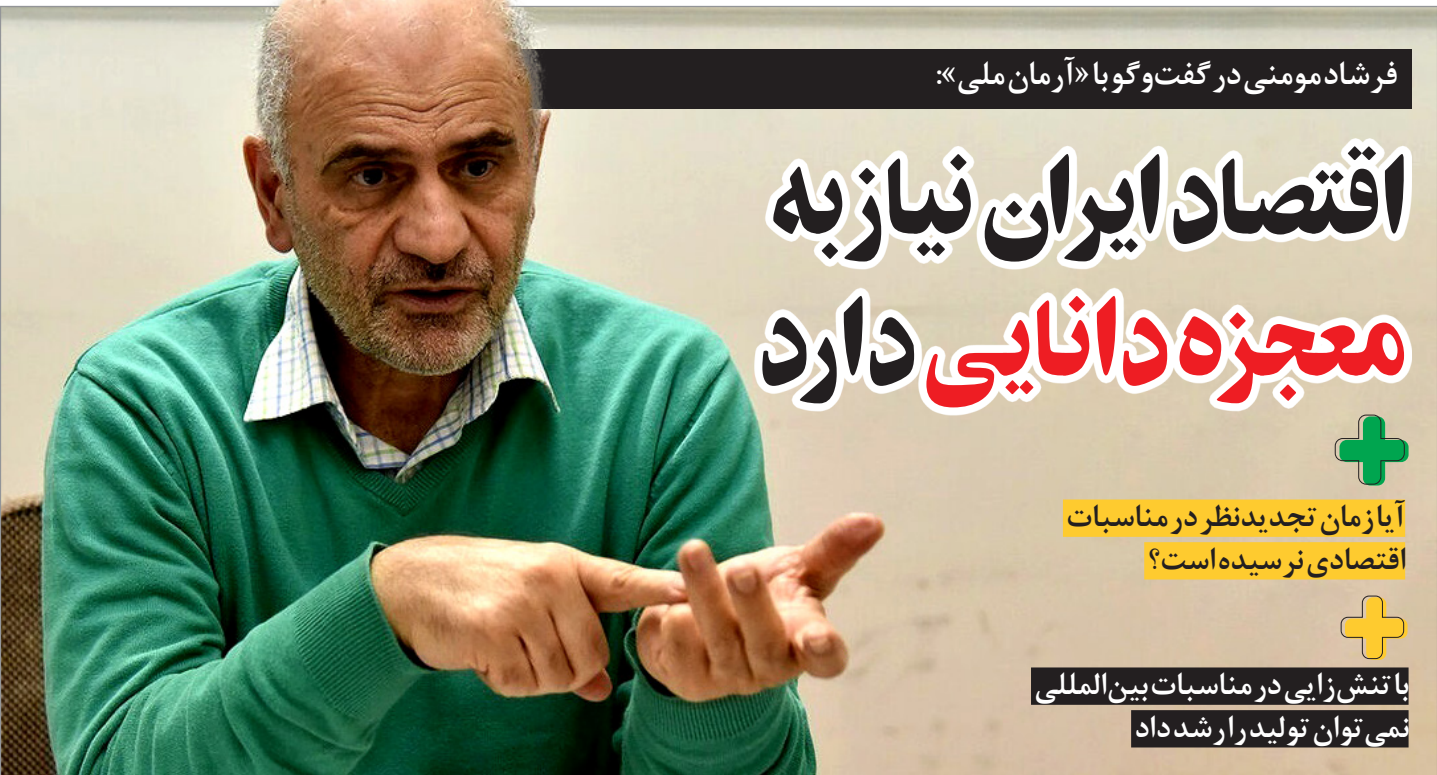
محسن پاک آیین
سفیر سابق ایران در آذربایجان

پس از انفجار یک کامیون در منطقه مین گذاری شده خوجاوند و کشته شدن ۴ کارمند وزارت کشور جمهوری آذربایجان، نیروهای این کشور با حمله به خاندکی - مرکز قریه باغ - این منطقه را گلوله باران کردند. وزارت دفاع جمهوری آذربایجان این اقدام را یک عملیات ضد تروریستی و برای خنثی کردن تحریکات گسترده ارمنستان خواند و متعهد شد که فقط به اهداف نظامی حمله خواهد کرد که در این رابطه می توان چند نکته را مورد توجه قرار داد. تلاش برای آزادسازی قریه باغ از سوی جمهوری آذربایجان با توجه به چند تحول اخیر قابل پیش بینی بود و کشته شدن ۴ کارمند وزارت کشور جمهوری آذربایجان، فقط این روند را سرعت بخشید. باکو که پس از جنگ ۴۴ روزه و امضای توافق آتش بس با ارمنستان در مسکو، طی هماهنگی با ترکیه برای باز کردن گذرگاه موسوم به زنگرور، برای رسیدن به نخجوان از طریق استان سیونیک در ارمنستان متمرکز شده بود، پس از مواجه شدن با مخالفت های منطقه ای از جمله موضع قاطع ایران مبنی بر مخالفت با تغییر مرزهای بین المللی، در هفته های گذشته باز کردن گذرگاه سیونیک را از اولویت خارج و بر آزادسازی قریه باغ متمرکز شده است. اسناد تدریجی گذرگاه لاپین که ارمنستان را به قریه باغ متصل می کرد و ارسال کمک های غذایی و بهداشتی از داخل خاک جمهوری آذربایجان برای اهالی قریه باغ، حکایت از این داشت که باکو قصد دارد کار نیمه تمام خود در جنگ ۴۴ روزه را تکمیل کرده و قریه باغ را در تمامیت ارضی این کشور حفظ کند. سردی روابط ارمنستان با روسیه و برگزاری آزمایش ده روزه مشترک ارمنستان با آمریکا که موجب ناراضی روسیه از پشتیبانان شد، آذربایجان را مترصد ساخت تا از این فرصت طلایی برای افزایش فشار برای آزادسازی قریه باغ بهره جوید. خطای راهبردی ارمنستان این بود که نیکول پاشینیان، نخست وزیر این کشور علاوه بر بیان اینکه «وابستگی به روسیه یک اشتباه استراتژیک است» اعلام کرد که روی خود را به سمت غرب برگردانده است. این موضع پاشینیان که با نارضایتی روسیه و ذوق زدگی غرب همراه شد نشان داد که ارمنستان نسبت به روسیه بی اعتماد شده است. اظهارات گوئتر فلینگر، رئیس کمیته اروپایی برای گسترش ناتو، در خصوص پیوستن ارمنستان به این پیمان نیز مشخص کرد که آمریکا و اروپا به دنبال انزوای روسیه در قفقاز و تلاش برای ایجاد مشکلی مشابه با اوکراین برای مسکو، از طریق ارمنستان هستند. پوتین رئیس جمهور روسیه در سخنرانی خود در تاریخ ۲۱-۶-۱۴۰۲ در مجمع اقتصادی شرق در «ولادی وستوک» در توجیه بی علاقگی خود به ورود در موضوع قریه باغ، گفت «رهبری ارمنستان اساساً حاکمیت آذربایجان بر قریه باغ را به رسمیت شناخته و الهام علی اف اکنون مستقیماً می گوید مسأله وضعیت قریه باغ دیگر موضوعیت ندارد و حل شده است. رهبری ارمنستان علناً این را اعلام کرده... و این اتفاق افتاده. تصمیم ما نیست، تصمیم رهبری کنونی ارمنستان است.» این اظهار پوتین به منزله چراغ سبزی به آذربایجان برای پیشبرد اهداف خود در قریه باغ بود، اگر چه وی ابراز امیدواری کرد که آذربایجان، با پاسکاری قومی را در دستور کار خود قرار نهد و این روند (آزادسازی قریه باغ) به آرامی انجام شود. برگزاری انتخابات در منطقه ارمنی نشین قریه باغ که طی آن نمایندگان مجلس «شاموول شاهرامیان» را به عنوان جانشین «آراییک هاروتونیان» و رئیس دولت خودخوانده قریه باغ انتخاب کرد، اقدام تحریک آمیز دیگری بود که شرایط را برای ابتکار عمل آذربایجان فراهم کرد. قریه باغ در سطح جهانی به عنوان بخشی از جمهوری آذربایجان شناخته می شود و مشخص بود که این انتخابات توسط جامعه جهانی غیر قابل پذیرش است. کشورهای منطقه از جمله ایران، روسیه، ترکیه و حتی اتحادیه اروپا با این انتخابات مخالفت کردند و حتی نیلیه مسرالی، سخنگوی اتحادیه اروپا گفت: «اتحادیه اروپا انتخابات برگزار شده را به رسمیت نمی شناسد.» احتمال داده می شود که این انتخابات حتی بدون هماهنگی با دولت ارمنستان برگزار شده است. نکته دیگر اینکه به نظر می رسد تصمیم حمله به قریه باغ از سوی جمهوری آذربایجان، به طوط مستقل بدون هماهنگی با ترکیه گرفته شده است. آنکارا معمولاً تلاش برای باز کردن گذرگاه سیونیک را مقدم بر آزادسازی قریه باغ می دانست و با تحریک آذربایجان برای اشغال سیونیک، به دنبال استفاده از این گذرگاه و رسیدن به دریای خزر بود. اهمیت یافتن مسیر ایران برای جمهوری آذربایجان جهت رسیدن به نخجوان و اراده این کشور به تقویت این مسیر با احداث راه آهن نیز تحول جدیدی در این روند است. طبعاً اولویت دادن به آزادی قریه باغ از سوی جمهوری آذربایجان نمی تواند مورد علاقه آنکارا باشد و اعلام اخیر ایران مبنی بر اینکه روند عادی سازی روابط با ترکیه به مذاکرات با آذربایجان بستگی نخواهد داشت نیز نشان می دهد ایران علاقه مند است از شکاف ایجاد شده بین باکو و آنکارا استفاده نماید. موضع جمهوری اسلامی ایران در مناقشه قریه باغ همواره مبتنی بر حفظ تمامیت ارضی کشورهای آذربایجان و ارمنستان، تغییرناپذیری مرزهای بین المللی و تامین حقوق ارامنه بوده است. بر این اساس جمهوری اسلامی ایران، استان سیونیک را در حیطه تمامیت ارضی ارمنستان و قریه باغ را در محدوده تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان دانسته و در عین مخالفت با تجزیه آذربایجان، خواهان حفظ حقوق ارمنی های ساکن قریه باغ است. در این برهه مهم نیز، ایران می تواند به عنوان یک بازیگر فعال و تاثیرگذار باشد و اصول منطقی خود، برای برقراری آتش بس بین دو همسایه، بازگرداندن صلح آمیز قریه باغ به آذربایجان با تامین امنیت اقلیت ارمنی، ایفای نقش نماید.

اقتصاد ایران نیاز به معجزه دانایی دارد

آیازمان تجدیدنظر در مناسبات اقتصادی نرسیده است؟

با تنش زایی در مناسبات بین المللی نمی توان تولید را رشد داد

آرمان ملی - احسان انصاری: «وقتی شرایطی به وجود می آید که بخشی از شاغلان صنعتی ترجیح می دهند مسافرکشی کنند و در شغل صنعتی نمانند، ماجرا فقط این نمی شود که کیفیت اشتغال سقوط می کند، بلکه مرگ های از سر ناامیدی افزایش می یابند. آیا نظام قاعده گذاری های ایران، این آمادگی را دارد که آمارهای رسمی مرگ های ناشی از اعتیاد به الکل، مواد مخدر و خودکشی را به طور شفاف اعلام کند؟ جالب است که به دلیل عبور شدت طلاق در ایران از مرز حمله مذموم دانستن آن، آماری در این باره ارائه نمی شود، اما بهتر است که گامی رو به جلو بردارند و با امین دانستن اهل علم، به سوزاندن ریشه های مسأله طلاق کمک شود. با پنهان کاری و پاک کردن صورت مسأله، هیچ مشکلی حل و تبعات آن منتفی نمی شود.» جملات ذکر شده اظهارات دکتر فرشاد مومنی، اقتصاددان در گفت و گو با «آرمان ملی» است. مومنی در این گفت و گو به مهم ترین چالش های پیش روی نظام اندیشگی اقتصاد ایران اشاره می کند که در ادامه می خوانید.

دولت سیزدهم گفته است در جذب سرمایه گذاری خارجی به خصوص در زمینه کشورهای همسایه و منطقه عملکرد قابل قبولی داشته است. این گفته به چه میزان با واقعیت همخوانی دارد؟

باید آنچه با عنوان جذب سرمایه گذاری خارجی معرفی می شود، بررسی شوند تا ببینیم که جذب ارز آنها از خارج و بعد صدور ارز از کانال آنها، چگونه بوده است. در یک نمونه، یک شرکت را در صنایع غذایی ایران، به یک طرف عربی داده اند، بعد اسم آن را جذب سرمایه خارجی گذاشته اند. در حالی که این جابه جایی مالکیت است و این در حالی است که ۴۰۰ نمونه تولید کننده داخلی آن را هم داشته ایم. کل پولی که برای تملک آن واحد داده شده ۳۸ میلیون دلار بوده است اما در فاصله ۱۳۹۷ تا ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰ که بانک مرکزی، تخصیص های دلاری را در سایت خود منتشر کرد، روشن شد فقط در این مدت، بیش از ۳۵۰ میلیون دلار از بانک مرکزی ایران ارز گرفته است. تکان دهنده تر اینکه بیش از ۹۵ درصد ازهایی که این به اصطلاح سرمایه گذار خارجی گرفته از ۴۲۰۰ تومانی بوده است. واقعیت این است که حفظ مناسبات موجود در یک ساخت توسعه یافته به معنای اهتمام به تداوم توسعه نیافتگی است. در ساخت اندیشه، این موضوع جزء مسلمات و بدیهیات است. حتی اگر همه مفروضات تئوری بازار نیز در دنیا ما به ازای عینی می داشت، از درون اجازه عملکرد آزادانه دادن به نیروهای بازار و محور قراردادن سیستم قیمت ها، دگرگونی اعتلا بخش اتفاق نمی افتد، بلکه وضع موجود حفظ خواهد شد. بازار گراهای وطنی ما، بنا به ملاحظه های معرفتی و منفعتی، در اثر اجرای برنامه های تعدیل ساختاری، کشور را با بحران روبه رو کردند و تلاش می کردند آدرس نادرست مبنی بر اینکه کانون اصلی گرفتاری های موجود ایران، رشد نقدینگی است، بدهند. گویا نفع در نفهمیدن، به روی خودنیارندن، پنهان و انکار کردن و تکذیب کردن و افزایش تعداد آدرس های غلط برای گیج کردن دولت و مردم است.

این رویکرد با چه هدفی است؟

امروز در شرایطی هستیم که با گرم شدن هوا، تعطیلی سراسری اعلام می شود و به تولید کنندگان صنعتی رسماً نامه داده می شود که کم کم فکری برای خودتان بکنید و ما نمی توانیم به صورت مطمئن در زمستان به شما گاز و در تابستان برق برسانیم. ابتدای ترین وظایف کلاسیک دولت ها در ایران به چالش کشیده شده است. ما امروز دچار نابرابری های ناموجه هستیم که درحال رسیدن به مرزهای انفجار آمیز خود

ادامه از صفحه ۲ | ایشان درگیر شدن همه لایه های مختلف اجتماعی و تبدیل مساجد، حوزه ها، دانشگاه ها و مدارس به محل خیزش و اعزام نیروها به جبهه را از دیگر مظاهر صیغه دینی دفاع مقدس خواندند و افزودند: در این بخش ها، صداها کار هنری جذاب می توان تولید کرد. ایشان در بخش چهارم تشریح عظمت دفاع مقدس، به دستاوردهای بی نظیر و فراوان ملت و کشور پرداختند. حضرت آیتا... خامنه ای حفظ تمامیت ارضی و جدا نشدن حتی یک وجب از خاک ایران عزیز را از جمله این دستاوردها دانستند و گفتند: آشکار شدن توانمندی های عظیم ملت از آثار بسیار مهم دفاع مقدس است، در واقع ملت بر خلاف تبلیغات و تلقینات تحقیرآمیز وابستگان به قدرت های بزرگ از جمله قاجار و پهلوی، عظمت و ظرفیت خود را در آیین دفاع مقدس کشف و باور کرد چرا که همه دشمنان هشت سال علیه او همدست شدند، اما نتوانستند هیچ غلظی بکنند. ایشان شکوفایی استعدادهای هزاران جوان را از دیگر واقعات فوق آفرین دفاع مقدس دانستند و گفتند: با اتکا به این مسائل، بااطمینان تأکید می کنیم که جوانان کشور می توانند همه مشکلات را حل کنند. ایمن سازی ایران، از دیگر نتایج هشت سال جنگ تحمیلی بود که مقام معبا اشاره به آن گفتند: کشور به واسطه دفاع جانانه همگانی، تا حد زیادی از تهاجمات محتمل ایمن شده است؛ همانگونه که دیدیم بارها گفتند گزیرینه نظامی ریز می است، اما از روی متکان نخورد و ریزآینه ایران را در جنگ شناخته بودند و می دانستند ممکن است آنها آغازگر حرکتی باشند اما ملت ما تمام کننده آن خواهد بود. ایشان با اشاره به ظهور قدرت، توانایی های گسترده، هوشمندی، ابتکار، نوآوری و ظرفیت غلبه بر قدرتهای جهانی در هشت سال جنگ افزودند: وقتی این ظرفیت های ملی آشکار می شود امید و نشاط را به پیروزی و پیشرفت در عرصه های دیگر افزایش می دهد. گسترش مرزهای غیر جغرافیایی ایران از جمله مرزهای فکری و معرفتی دستاورد دیگری بود که حضرت آیتا... خامنه ای درباره آن گفتند: بر اثر این موفقیت بسیار مهم، مفهوم سوره، مقاومت شکل گرفته و در فلسطین، سوریه، عراق و مناطق دیگر جا افتاده و کارهای ملت ایران در مناطق گوناگون آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین الگوی دیگر ملتها شده است. مقام معظم رهبری ظهور و تحمیر فرهنگ اعتماد به نفس را از معجزه دفاع مقدس خواندند و گفتند: زور گویان جهانی به منطقه مهم ما به دلایل مختلف چشم طمع داشته و دارند و به همین علت است که حضور معنوی جمهوری اسلامی ایران و روح گیری فرهنگ مقاومت، فریاد آمریکا و برخی دیگر را درآورده؛ چرا که مقاومت ملت ها مانع منفعت طلبی آنها شده است. حضرت آیتا... خامنه ای رشد و استحکام فکری مقاومت در داخل را از نتایج سال های دفاع مقدس خواندند و گفتند: در سی و چند سالی که از جنگ می گذرد تهاجمات و فتنه انگیزی های مختلفی داشته ایم که همه آنها به علت ناهمبندی شدن فرهنگ مقاومت در ملت، ناکام مانده است. ایشان در جمع بندی سخنانشان درباره ابداع عظمت دفاع مقدس گفتند: دفاع مقدس حق حیات بر کشور ما دارد، اما عده ای خدشه و شبهه وارد می کنند و با تحریف یا دروغ های صریح عظمت آن را زیر سوال می برند که تبیین گران باید واقعات تاریخ ساز جنگ تحمیلی را به خوبی بیان و ارائه کنند.

ضرورت تکریم نیروهای مسلح

حضرت آیتا... خامنه ای توان و عناصر مستعد انسانی را زمینه مساعدی برای افزایش فراوان کارهای هنری جذاب از جمله فیلم ها، کتاب ها و رمان های خوب درباره دفاع مقدس دانستند و گفتند: باید مراقب باشیم در اینگونه کارها به هیچ دلیلی هدف را گم نکنیم، بخش پایانی سخنان مقام معظم رهبری به بیان نکاتی درباره نیروهای مسلح اختصاص یافت. ایشان نیروهای مسلح را جزو نوامیس حتمی هر جامعه دانستند و گفتند: یکی از نقاط مورد هدف دشمن، خدشه در ارزش، شرافت و کرامت نیروهای مسلح است. حضرت آیتا... خامنه ای با اشاره به ضرورت تکریم نیروهای مسلح، افزودند: امنیت همه چیز جامعه و کشور است و اگر نباشد، اقتصاد و آرامش خاطر هم نیست، بنابراین باید از جهات مختلف به نیروهای مسلح رسیدگی کرد، حضورشان را مغتنم دانست و تلاش آنها را راجع نهاد. ایشان با تأکید بر اینکه منطق قدرت در اسلام بر خلاف غرب، برتری جویی و تحقیر دیگران نیست، خطاب به نیروهای مسلح گفتند: اقتدار با رفتار مهربان و زبان خوش هیچ منافاتی ندارد و قدرت توانایی ذاتی و قانونی شما هم نیست به مردم و تواضع و انعطاف شما هم نیست به مردم و توجه شما به خدای متعال نیز بیشتر شود. حضرت آیتا... خامنه ای در انتها با یادآوری وعده نصرت الهی در صورت داشتن نیت الهی در کارها، خاطر نشان کردند: تا وقتی در راه خدا و برای خدا کار می کنیم، چه بفهمیم و چه نفهمیم، بلاشک خدا به ما کمک خواهد کرد.

تولید را باید به مثابه یک نظام حیات

جمعی دید. تولید تنها جنبه اقتصادی ندارد بلکه جنبه های متعدد فرهنگی، سیاسی، بین المللی و اجتماعی نیز باید برای آن قائل شد.

با تنش زایی در مناسبات بین المللی نمی توان تولید را رشد داد.

همان طور که با بی ثبات کردن فضای اقتصاد کلان از طریق شوک های قیمتی نمی توان انتظار رشد تولید داشت

اگر سطحی از ثبات نباشد هم کسی سراغ تولید نمی رود. تولید، در چارچوب نظم اجتماعی غیر قائم به شخص و پیش بینی پذیر امکان رشد و اعتلا دارد و همه آنچه که نظم اجتماعی را پیش می برد می کند در زمره معجزه ها قرار دارد که به آن «معجزه زندگی اجتماعی ایران را از روی شرم منتشر نمی کنند. صمیمانه و متفقانه می خواهیم به تصمیم گیران کلیدی کشورمان بگوییم از خود بپرسید که آیا هنگام تجدیدنظر فرانس سیده است. آیا هنگام آن نرسیده که با خشوع نسبت به ذکر خدا و بازگشت به مردم و ذخیره دانایی نخبگان این مردم، این مسیر رو متوقف کنند و به مسیر اصلاح و بهبود وضعیت برگردند. اما حق این جامعه، بر اول عملش این است که افق گشایی اندیشه ای داشته باشند.

مهم ترین پیامدهای عدم توجه به اندیشه توسعه برای اقتصاد چه خواهد بود؟

وقتی شرایطی به وجود می آید که بخشی از شاغلان صنعتی ترجیح می دهند مسافرکشی کنند و در شغل صنعتی نمانند، ماجرا فقط این نمی شود که کیفیت اشتغال سقوط می کند، بلکه مرگ های از سر ناامیدی افزایش می یابند. آیا نظام قاعده گذاری های ایران، این آمادگی را دارد که آمارهای رسمی مرگ های ناشی از اعتیاد به الکل، مواد مخدر و خودکشی را به طور شفاف اعلام کند؟ جالب است که به دلیل عبور شدت طلاق در ایران از مرحله مذموم دانستن آن، آماری در این باره ارائه نمی شود، اما بهتر است که گامی رو به جلو بردارند و با امین دانستن اهل علم، به سوزاندن ریشه های مسأله طلاق کمک شود. با پنهان کاری و پاک کردن صورت مسأله، هیچ مشکلی حل و تبعات آن منتفی نمی شود. مطالعات و تحقیقات صورت گرفته در جامعه آمریکا نشان داده هیچ عنصری در ترلزول جامعه آمریکا به تعدد فرهنگ، سیاسی، بین المللی و اجتماعی نیز باید برای آن قائل شد. با تنش زایی در مناسبات بین المللی نمی توان تولید را رشد داد. همان طور که با بی ثبات کردن فضای اقتصاد کلان از طریق شوک های قیمتی نمی توان انتظار رشد تولید داشت. در سیستمی که از نظر ترتیبات نهادی، پادشاهی ها به گونه ای تعریف شده باشد که با دلالات و سوداگری بتوان نسبت به تولید پادشاهی بیشتری دریافت کرد و فرهنگی ایجاد شده باشد که افراد شارلاتان، زرتنگ تر تلقی شوند، اگر کسی سراغ سرمایه گذاری در تولید فناوریانه رفت، احساس می کند که اسیر و گرفتار شده است. تا زمانی که هزینه فرصت رانت خواری بالا باشد و افراد بتوانند با سهولت و بدون ریسک، با کلاهبرداری و قاچاق، درآمدهای شرشار کسب کنند، کسی سراغ تولید نمی رود. همان طور که

چون اگر فرض اطلاعات کامل درست باشد، اختلافی پدید نمی آید که به طرف سوم دولت نیاز داشته باشیم. در حالی که در دنیای واقعی، ما با پدیده نقص اطلاعات مواجه هستیم. نقص اطلاعات از نظر اندیشه ای، انسان ها را کوته نگری می کند و از جنبه رفتاری برای فرصت طلبانه بستر سازی می کند. تا زمانی که احساس نامنی و نامطمینانی به حداقل نرسد، امکان غلبه ظرفیت های دورنگری به کوته نگری فراهم نمی شود. نامنی، ریشه دارترین مانع توسعه در ایران است. هم نامنی یا منشاء طبیعت در ایران بیدای می کند و هم نامنی های با منشاء تعاملات انسانی. اگر کسی توسعه خواهد باشد، باید کانون اصلی تمرکزش را از بین بردن نامنی ها قرار دهد، اما به واسطه اینکه ما به توسعه پشت کرده ایم، دائماً این دو گونه نامنی، افزایش پیدا می کنند.

یک تحلیلگر مسائل بین الملل درباره اهمیت سفر رئیس جمهور به نیویورک گفت: این سفرها معمولاً فرصتی برای اعلام مواضع نظام جمهوری اسلامی ایران بر مبنای گفتمان انقلابی است. اگر دستاوردی هم حاصل شده باشد این دستاورد را در این ارتباط دید. مهدی مظهرنیا افزود: سیاست از نظر کارکردی چیزی جز نیل به اهداف نیست. هدف از این مسافرت ها ایجاد فضای هماهنگی بیشتر با جامعه جهانی و زمینه های همکاری بیشتر با کشورهای دوست، رقیب و متخاصم بوده است. حال سوال این است که در همه سفرهایی که روسای جمهوری ایران از بعد پیروزی انقلاب تاکنون به نیویورک داشته اند چهقدر توانستیم بهره ببریم و سطح ارتباط ایران را با کشورهای دوست، رقیب و متخاصم به سطوح بهتری از منظر کیفی برسانیم؟ این استاد دانشگاه یادآور شد: قطعاً سفر رئیس جمهور به نیویورک از منظر تبلیغات سیاسی و اعلام مواضع جمهوری اسلامی ایران و ایجاد فضایی برای طرح دیدگاه های انقلابی اهمیت دارد اما واقعیت آن است گفتمان انقلابی بعد از گذشت ۴۵ سال به اندازه کافی در جهان شناخته شده و دوستان و دشمنان خاص خود را دارد، لذا کم و زیاد چندان در این حوزه رخ نخواهد داد. مظهرنیا عنوان کرد: با وجودی که هر سال نسبت به سال گذشته کمیت اعضای هیأت همراه روسای جمهور در سفر به نیویورک بیشتر می شود، اما به نظر می رسد کیفیت کارشناسی کار کاهش می یابد.

در پیچه

مهدی مظهرنیا:

بر کیفیت کارشناسی هیات همراه

روسای جمهور بیفزایند